

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-06187-010
Otsuse kuupäev	17. aug 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg
Tarbija	
Kaupleja	K&N Lashes OÜ, 12912158
Tarbija nõue	Ettemaksu tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	10. aug 2020

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada;
2. osaihingul K&N Lashes tagastada tarbija maksekontole 50,00 (viiskümmend) eurot;
3. kauplejal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija broneeris 19.jaanuaril 2020 kaupleja e-keskkonnas Dream Party mängutoa kasutamise võimaluse 26.aprillil 2020 ja tasus ettemaksuna 50,00 eurot. 31.märtsil 2020 tühistas tarbija tellimuse ning nõudis raha tagastamist. Kaupleja pakkus tarbijale planeeritud ürituse korraldamist aasta jooksul mõnel muul sobival ajal või siis vautseri loovutamist huvitatud isikule. Pooled lepingu muutmises kokku ei leppinud ning tarbija teatas kauplejale maksekonto numbri, millele on võimalik ettemaks tagastada.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on seisukohal, et tarbija teadis ruumi kasutust broneerides, et broneerimistasu ei kuulu tellimuse tühistamise korral tagastamisele. Kompromissina pakkus kaupleja teenuse asendamist tarbijale sobival ajal.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. VÕS § 8 lg 1 ja § 9 järgi võtavad lepingupooled teineteise suhtes kokkulepitud sisuga kohustusi. VÕS § 9 lg 1 kohaselt sõlmitakse leping pakkumuse esitamise ja sellele nõustumuse andmisega, samuti muul viisil vastastikuste tahteavalduste vahetamise teel, kui on piisavalt selge, et lepingupooled on saavutanud kokkuleppe.

Kõnealusel juhul on kaupleja kodulehel reklaami avaldamisega kutsunud huvitatud isikuid pakkumuste tegemisele. Tarbija on 19.jaanuaril 2020 teinud broneeringu (pakkumuse), mille kaupleja on samal päeval kinnitanud (väljendanud nõustumist). Seega tuleb leping lugeda sõlmituks 19.jaanuarist 2020.

Komisjonile esitatud asjaoludest ja tõenditest saab järeldada, et lepingu sisus oli nii üürilepingu kui ka vaba aja veetmise teenuse osutamise lepingu elemente. Kaupleja kohustus osutama eelkõige mängutoaks sisustatud ruumide kasutamise teenust; tarbija soovis mängutuba kasutada ning nõustus selle eest maksma tasu. Kaupleja reklaami ja kodukorra (tüüptingimuste) järgi oli tarbijal võimalik valida ka erinevaid lisateenuseid (toitlustus jm), kuid puuduvad andmed, et tarbija oleks lisateenuseid tellinud. Seega on tegemist segatüüpi lepinguga, mille täitmise hindamisel tuleb lähtuda vaidluse esemele vastava lepinguliigi sätetest. Vaidluse kontekstis omab eelkõige tähendust ruumi ja selles asuva sisustuse (mängutuba) kasutamise võimaluse saamine kokkulepitud päeval ja ajal.

Eelnevat kokku võttes on õigussuhtel üürilepingu iseloom ning vaidluse lahendamisel tuleb lähtuda üürisuhet reguleerivatest normidest. VÕS § 271 kohaselt kohustub üürileandja andma üürnikule kasutamiseks asja (ruumi) ja üürnik kohustub maksma üürileandjale selle eest tasu. VÕS § 276 järgi on üüritud asja üürniku kasutusse andmine üürileandja põhikohustuseks.

Vaidlust ei ole selles, et üüritud ruumi üürnikule üle ei antud. Tarbija teatas 31.märtsil 2020 kauplejale broneeringu tühistamisest. Avaldus on hinnatav lepingust taganemisena VÕS § 277 lg 1 tähenduses.

VÕS § 277 lg 1 järgi võib üürnik lepingust taganeda, kui üürileandja ei anna üüritud eset kokkulepitud ajal üürniku kasutusse. Reeglina on sellel alusel taganemine lubatud

peale asja üleandmise kohustuse tähtaja saabumist. Kõnealusel juhul taganes üürnik 31.märtsil 2020, so enne asja üleandmise kohustuse tähtaja saabumist (26.aprillil 2020) tulevikus sissenõutavaks muutuva kohustuse täitmise võimatuse tõttu. Komisjoni hinnangul tuleb üürilepingust taganemist VÕS § 277 lg 1 alusel pidada seaduse analoogia alusel (TsüS § 4) järgi lubatavaks ka olukorras, kus asja üleandmise tähtaeg ei ole saabunud. Seda aga üksnes juhul, kui on objektiivselt ilmne, et üürileandjal ei ole võimalik kokkulepitud ajal asja üleandmise kohustust täita.

Kaupleja kohustuse täitmist takistas tervisele ja elule ohtliku viiruse levik, mille tõkestamiseks kuulutas Vabariigi Valitsus 12.märtsi 2020 korraldusega nr 76 Eesti Vabariigi territooriumil välja eriolukorra ja kehtestas 13.märtsil 2020 inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks välja rakendatavad eriolukorra meetmed, sh kõik avalikud kogunemised ja spordi- ning liikumisüritused. Taganemisavalduse tegemise ajal oli mõlemale poolele teada, et rakendatud piirangud kehtivad kuni 1.maini 2020. Komisjoni arvates oli 31.märtsil 2020 üldiselt teada olevate asjaolude ja kehtestatud piirangute alusel mõistlik eeldada, et üürileandjal on eriolukorra kestel saabuval tähtajal kohustuse täitmine võimatu. Kujunenud olukorras oli objektiivselt selge, et kaupleja oluks ruumide üleandmiseks kokkulepitud ajal sunnitud lepinguga võetud kohustust rikkuma.

Kaupleja on oma selgitustes tuginenud tüüptingimustele, millega on broneerimistasu tagasinõue välistatud. Komisjoni arvates ei ole kaupleja kõnealusel juhul õigustatud tüüptingimustele tuginema. Kaupleja tüüptingimustega on reguleeritud olukord, kus tarbija tühistab tellimuse, lähtudes temaga seonduvatest asjaoludest. Kõnealusel juhul taganes tarbija lepingust põhjusel, et kehtestatud piirangute tõttu oli kauplejal lepingu täitmine objektiivselt võimatu.

Kaupleja on oma selgitustes tuginenud rikkumise vabandatavusele. VÕS § 103 lg 2 järgi on kohustuse rikkumine vabandatav, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatu jõu tõttu. Vääramatu jõud on asjaolu, mida võlgnik ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta lepingu sõlmimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks. Kui vääramatu jõu mõju on ajutine, on kohustuse rikkumine vabandatav üksnes aja vältel, mil vääramatu jõud kohustuse täitmist takistas (lg 3).

Komisjoni arvates esinevad kõnealuse kohustuse kontekstis kõik vääramatu jõu elemendid, so 1) esines kohustuse täitmist takistav asjaolu (viirus), 2) kaupleja oli võimetu selle asjaolu tekkimist mõjutama, st asjaolu tekkepõhjus ei ole seotud kauplejaga, 3) asjaolu ei olnud ettenähtav, so mõistlikult kaalutledes ei olnud sellises ulatuses ülemaailmse pandeemia tekkimine ettenähtav ja 4) kauplejal puudus võimalus asjaolu mõju vältida, so kauplejal tuleb eeldada õiguskuulekat käitumist ja riigis kehtestatud piirangute järgimist.

Eeldatakse, et vääramatü jõu mõju on ajutine ning selle mõju lakkamisel taastub võlausaldaja õigus nõuda võlgnikult kohustuse täitmist. Seega tuleks eeldada, et kaupleja täidab oma kohustuse peale vääramatü jõu mõju lakkamist. Teiselt poolt tuleb aga arvestada lepingu sõlmimise eesmärgiga. Kõnealusel juhul oli tarbija eesmärgiks kasutada ruumi lapse sünnipäeva tähistamiseks. Seetõttu oli kokkulepitud tähtaeg tarbija jaoks oluline tingimus, mille täpse täitmise vastu oli tarbijal õigustatud huvi. Kauplejal puudus alus eeldada, et tarbija soovib teenust kasutada mistahes muul ajal.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija oli õigustatud üürilepingust taganema; tarbija 31.märtsi 2020 taganemisavaldus oli õiguspärane ning lõpetas lepingu.

VÕS § 188 lg 2 järgi on vabastab õiguspärane taganemine pooled lepinguliste kohustuste täitmisest; § 189 järgi võib kumbki pool nõuda teiselt poolelt üleantu tagastamist. Kõnealusel juhul on tarbija tasunud ettemaksuna kauplejale 50,00 eurot; kaupleja ei ole tarbijale kohustuse täitmiseks midagi üle andnud. Seega kuulus tarbijale ühepoolne tagasinõudeõigus. Tarbijal on nõue 50,00 euro saamiseks.

Komisjon mõõnab, et eriolukorra mõju kaupleja majandustegevusele oli prognoosimatu ja tõi eeldatavalt kaasa tulude vähenemise, kuid ettevõtjalt on mõistlik eeldada riskide maandamiseks reservide kogumist. Otsuse tegemise ajaks on lepingust taganemisest möödunud rohkem kui neli kuud, sh eriolukorra lõppemisest samuti ca 3 kuud. Komisjoni arvates ei ole alust pikendada ega ajatada kaupleja maksekohustuse tähtaega ning kaupleja peab võlgnitava summa tarbijale üle andma 30 päeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

Eelnevat kokku võttes asub komisjon seisukohale, et tarbija nõue on põhjendatud ja tuleb rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg

/allkirjastatud digitaalselt/